

BRANCHEORGANISATIE
KINDEROPVANG

Persbericht - 11 april 2023

Onderzoek financiering kinderopvang: geen reden tot zorg

Datum

11 april 2023

Betreft

Onderzoeken financiering
kinderopvang

Contact

Gaëlle Blok: 06-44656457
pers@kinderopvang.nl

Kinderopvang.nl

Postbus 1009
3860 BA Nijkerk

Minister Van Gennip heeft onderzoeksbureaus SEO en Decisio onderzoek laten doen naar de rol van de verschillende financieringsvormen in de kinderopvang en mogelijke maatregelen als zou blijken dat er misstanden zijn. De belangrijkste conclusie: er is weinig verschil tussen grote profit, aan PE gelieerde partijen, en grote non-profit partijen. De kwaliteit van het aanbod van private equity-partijen ligt iets hoger, alsmede de prijs. PE-partijen zijn iets vaker gevestigd in de 'betere' wijken. Er is geen sprake van geld dat de sector uitstroomt in de vorm van dividenden en rentebetalingen.

De eerste reactie van Emmeline Bijlsma, directeur BK: "We zijn blij dat deze onderzoeken er nu liggen. De hoofdconclusie is: er is weinig verschil tussen aan PE gelieerde partijen en non-profit partijen. De geringe verschillen die er wel zijn, vragen nader onderzoek. Bijvoorbeeld naar de wijze van prijsvorming. Ik hoop dat de minister dat vervolgonderzoek laat doen. En laten we ons nu richten op het echte probleem: het grote tekort aan plekken en medewerkers. Een plekje op een liefdevolle opvang in de buurt is immers het belangrijkste als je de belangen van ouders en kinderen voorop stelt".

Bijna gratis kinderopvang in 2025

Het kabinet wil de kinderopvang vanaf 2025 bijna gratis maken voor werkende ouders. Ouders hoeven in de plannen van het kabinet straks nog maar een beperkte eigen bijdrage te betalen, de rest van de kosten zal betaald worden door de overheid. Sommige partijen vrezen dat er teveel belastinggeld zal wegstromen als overwinst, met name naar private equity-partijen.

Geen grote verschillen in aanbod

Onderzoeksbureau SEO heeft onderzocht hoe de aanbodkant van de kinderopvangsector eruitziet, en welke rol private equity daarin speelt. De onderzoekers constateerden dat het aanbod van private equity partijen in de kinderopvang beperkt is. Daarnaast vonden de onderzoekers dat er geen grote verschillen zijn in arbeidsvoorwaarden en in kwaliteit. Op kwaliteit scoorden aan PE-gelieerde locaties zelfs beter: de kans op overtredingen van de kwaliteitseisen is lager, en ook ligt het aantal overtredingen per locatie lager.

Geringe verschillen in prijs en locatie - nader onderzoek noodzakelijk

Verder bleek dat PE-partijen relatief vaker aanwezig zijn in 'goede' wijken dan overige profit en non-profit-partijen en de prijzen iets hoger liggen - kinderdagopvang bij PE gemiddeld 4 tot 8 procent hoger dan bij non-profit organisaties en voor buitenschoolse opvang 2 tot 11 procent hoger. Dit resultaat is echter gebaseerd op een beperkt aantal waarnemingen, en een verklaring voor de verschillen kon in dit onderzoek niet worden gevonden. Verklaringen zouden ons inziens kunnen liggen in:

- de toegang tot de markt: in sommige gemeenten wordt de markt gedomineerd door de van oudsher aanwezige non-profit partijen
- de toegang tot goedkope huisvesting: scholen hebben soms een voorkeur voor samenwerking met non-profit partijen en deze huisvesting is aanmerkelijk goedkoper
- een relatie tussen prijs en kwaliteit

Wij omarmen de suggestie van SEO om nader onderzoek te doen naar de prijsvorming in de kinderopvang.

Conclusie SEO: weglek van winsten niet aan de orde

Het onderzoek toonde aan dat er geen hoge winsten worden gemaakt. De winstmarge is voor PE-gelieerde organisaties zelfs lager dan voor andere partijen. De solvabiliteit van PE-gelieerde organisaties is lager dan van de non-profit partijen, maar weer beter dan bijvoorbeeld in de zorg en het onderwijs. De onderzoekers concluderen dat er weinig geld uit de sector stroomt in de vorm van dividenden en rentebetalingen.

Mogelijke maatregelen volgens Decisio

In opdracht van het ministerie heeft Decisio onderzocht welke maatregelen effectief zouden zijn, als zou blijken dat organisaties een te grote focus hebben op het behalen van winsten, die vervolgens de sector uitstromen. Hoewel het onderzoek van SEO aantoont dat dit niet aan de hand is, heeft Decisio geschetst welke maatregelen genomen zouden kunnen worden als dit wel een probleem zou zijn, en welke effecten die maatregelen met zich meebrengen.

Allereerst heeft Decisio gekeken naar de kinderopvang in andere landen. De onderzoekers constateren dat ook in andere landen ketenvorming en private equity in de kinderopvang aanwezig is, en dat profit-partijen andere landen worden toegelaten om groei te faciliteren.

Emmeline Bijlsma: "Uit een vergelijking met het buitenland blijkt dat ook daar nieuwe profit-partijen worden toegelaten om de groei te faciliteren. Dat is een belangrijke constatering in het licht van het nieuwe stelsel. Als je kunt bewijzen goede, liefdevolle zorg en opvang te bieden, dan mag je opvang aanbieden en helpen om het aanbod uit te breiden. Zo simpel moet het zijn."

Kwaliteit

Waar in andere landen de kwaliteit van het profit-aanbod van kinderopvang nog wel eens lager uitvalt, constateerde SEO dat er in Nederland geen grote verschillen zijn. Dat heeft er waarschijnlijk mee te maken dat alle partijen in Nederland gebonden zijn aan de wettelijke kwaliteitseisen, volgens Decisio een effectieve maatregel om bezuinigen op kwaliteit tegen te gaan. Aanvullend stelt Decisio een verplichte kwaliteitsmonitor voor. BK is groot pleitbezorger van een onafhankelijke kwaliteitsmonitor.

Emmeline Bijlsma: "Wij pleiten al jaren voor een uitgebreide kwaliteitsmonitor. Deze zou zich moeten richten op de kwaliteit in de praktijk, en niet alleen maar op regels en procedures. De kinderopvang staat hierom te springen."

Winstnormering niet effectief, grote haken en ogen prijsplafond

Uit het onderzoek blijkt dat het beperken van winsten hoofdzakelijk negatief uitpakt voor de kwaliteit, de pluriformiteit en de continuïteit van het aanbod, en bovendien niet uitvoerbaar is. Het invoeren van een winstnormering raden de onderzoekers dan ook af. Prijsregulering kan volgens de onderzoekers een effectieve maatregel zijn om het maken van excessieve winsten te beperken, maar men constateert ook behoorlijk wat haken en ogen, en pleit daarom eerst voor monitoring.

BK-directeur Emmeline Bijlsma: "Prijsregulering of een prijsplafond klinkt wellicht sympathiek, maar is ondoordacht. Het is daarom verstandig eerst de prijsvorming te onderzoeken en de prijzen te monitoren, zoals de onderzoekers ook aanbevelen. De onbedoelde bijeffecten van prijsregulering zorgen ervoor dat het moeilijker wordt kinderopvang aan te bieden. Het dwingt tot schaalvergroting en dat zal ertoe leiden dat in minder dichtbevolkte regio's, de kinderopvang uit het dorp verdwijnt. Zo zijn er nog meer voorbeelden hoe prijsregulering leidt tot minder plaatsen voor kinderen en minder keuze voor ouders. Terwijl een plekje op een liefdevolle opvang in de buurt het belangrijkste is als je de belangen van ouders en kinderen voorop stelt."